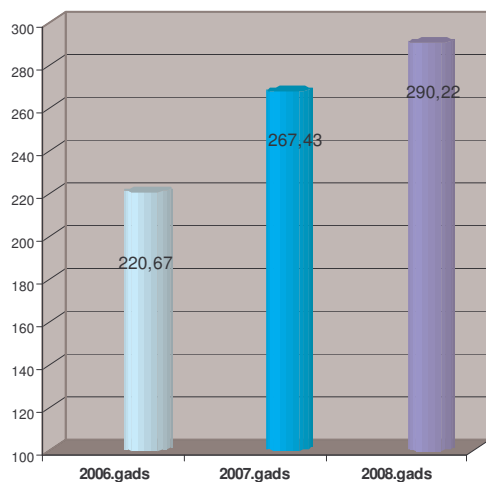

Naftas produktu (degvielas) aprīte 2008.gadā

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

(milj. Ls)

1.attēls

2008.gadā faktiskie akcīzes nodokļa ieņēmumi par naftas produktiem (degvielu) ir **Ls 290,22 milj.**, kas ir par Ls 22,79 milj. jeb **9% vairāk** kā 2007.gadā (*skat. 1.pielikumu*).

2008.gadā tika plānoti akcīzes nodokļa ieņēmumi par naftas produktiem - **Ls 294,18 milj.**, tātad faktiskie ieņēmumi ir par Ls 3,96 milj. jeb **1% mazāki** nekā plānotie.

2008.gadā, salīdzinājumā ar 2007.gadu, par Ls 15,61 milj. jeb 10% palielinājušies akcīzes nodokļa ieņēmumi par dīzeļdegvielu (ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela un dīzeļdegvielu, kas tiek izmantota par kurināmo) un par Ls 8,05 milj.

jeb 8% par svīnu nesaturošo benzīnu (ieskaitot svīnu nesaturošo benzīnu, kuram pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts), bet par Ls 0,49 milj. jeb 19% samazinājušies akcīzes nodokļa ieņēmumi par naftas gāzi, kas tiek izmantota par degvielu (*skat. 1.pielikumu*).

2008.gadā akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem (degvielu) ietekmēja:

a) akcīzes nodokļa likmju izmaiņas (*skat. 2.pielikumu*) - no 2008.gada 1.janvāra par 9% tika palielināta akcīzes nodokļa likme svīnu nesaturošam benzīnam, arī svīnu nesaturošajam benzīnam, kuram saskaņā ar likumu „Par akcīzes nodokli”, pievienots etilspirts, un par 8% dīzeļdegvielai un tās sajaukumiem ar biodīzeļdegvielu;

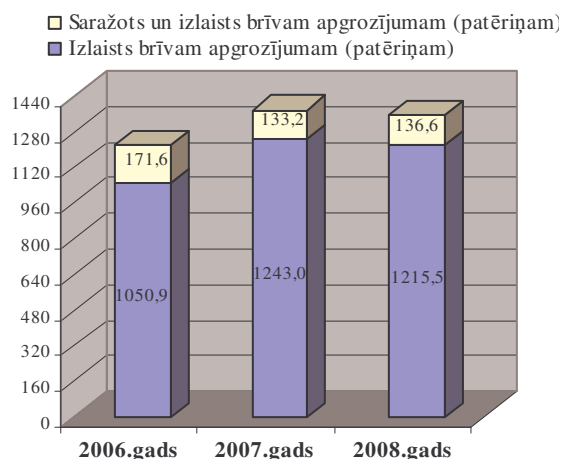
b) naftas produktu (degvielas) patēriņa samazināšanās - 2008.gadā kopumā patēriņam realizēts par diviem procentiem mazāk naftas produktu nekā 2007. gadā (*skat. 3.pielikuma 2.tabulu*);

c) naftas produktu (degvielas) patēriņa struktūras izmaiņas - 2008.gadā, salīdzinājumā ar iepriekšējo 2007.gadu, par 1% samazinājies benzīna īpatsvars kopējā patēriņa struktūrā, bet dīzeļdegvielas īpatsvars pieaudzis par 1%. Savukārt reaktīvās degvielas, kas tiek izmantota lidmašīnu apgādei, un saskaņā ar likumu „Par akcīzes nodokli” ar akcīzes nodokli netiek aplikta, īpatsvars kopējā patēriņa struktūrā palielinājies vairāk kā par vienu procentu (*skat. 4.attēlu*).

2. Naftas produktu (degvielas) izlaišana brīvam apgrozījumam (patēriņam)

Uz 2008.gada 31. decembri bija 72 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai un 5 spēkā esošas licences apstiprināta tirgotāja darbībai, kurās norādītais akcīzes preču veids ir naftas produkti un/vai biodegviela.

Naftas produktu (degvielas) izlaišana brīvam apgrozījumam (patēriņam)(tūkst. tonnās) 2.attēls

2008.gadā Latvijā kopumā izlaisti brīvam apgrozījumam (patēriņam) naftas produkti (degviela) **1352,14 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 24,03 tūkst. tonnām jeb **par 2 % mazāk** kā 2007.gadā.

2008.gadā, salīdzinājumā ar iepriekšējo 2007.gadu, samazinājies brīvam apgrozījumam (patēriņam) izlaistais apjoms - svīnu nesaturošam benzīnam (ieskaitot svīnu nesaturošo benzīnu, kuram pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts) par 22,02 tūkst. tonnām jeb 6 %, naftas gāzei, ko izmanto par degvielu (turpmāk tekstā - autogāze) par 6,4 tūkst. tonnām jeb 22 %, degvielai par 4,42 tūkst. tonnām jeb 17 % (skat. 3.pielikuma 1.tabulu).

2008.gadā, salīdzinājumā ar 2007.gadu, par 14,26 tūkst. tonnām jeb 18 % palielinājies brīvam apgrozījumam (patēriņam) izlaistās petrolejas (ieskaitot reaktīvo degvielu) apjoms un nedaudz pieaudzis, par 1,7 tūkst. tonnām jeb mazāk kā par vienu procentu, brīvam apgrozījumam (patēriņam) izlaistās dīzeļdegvielas (tai skaitā marķētā dīzeļdegviela) apjoms (skat. 3.pielikuma 1.tabulu).

2008.gadā brīvam apgrozījumam (patēriņam) tika izlaistas 0,032 tūkst. tonnas biobenzīna E85 (absolūtā spirta saturs veido 85,0 tilpumprocentus no kopējā produktu daudzuma), savukārt, netika brīvam apgrozījumam (patēriņam) izlaists svīnu nesaturošs benzīns, kuram pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts, un kurā absolūtā spirta saturs veido 5,0 tilpumprocentus no kopējā produktu daudzuma.

Piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc **2008.gadā** brīvam apgrozījumam (patēriņam) Latvijā izlaistā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti 4.pielikumā.

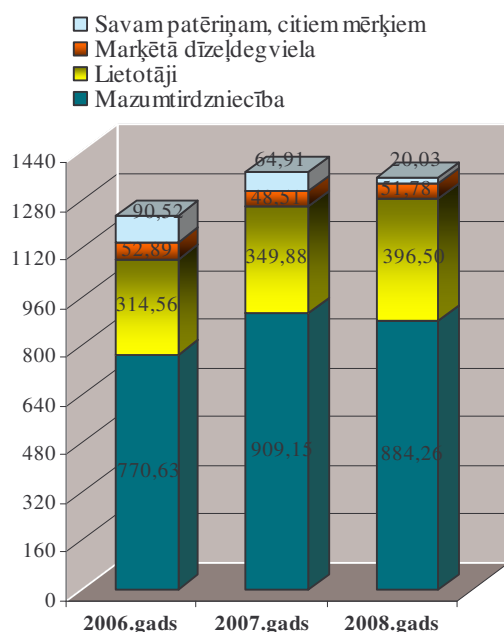
Akcīzes preču noliktavās kopumā saražoto (sajaukto, apstrādāto, pārstrādāto, fasēto) naftas produktu apjoms 2008.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo 2007.gadu, ir samazinājies par 23,2 tūkst. tonnām jeb 8 %. 2008.gadā Latvijas akcīzes preču noliktavās netika veikta biobenzīna (benzīns, kuram saskaņā ar likumu pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts un absolūtā spirta saturs veido 5,0 tilpumprocentus no kopējā produktu daudzuma) ražošana (sajaukšana), bet tika veikta benzīna E85 (absolūtā spirta saturs veido 85,0 tilpumprocentus no kopējā produktu daudzuma) ražošana. 2008.gadā saražotas 0,12 tūkst. tonnas benzīna E85.

2008.gadā saražotas **28,34 tūkst. tonnas** biodīzeļdegvielas, kas ir ievērojami vairāk kā 2007.gadā (skat. 3.pielikuma 1.1.tabulu). **Saražotās biodīzeļdegvielas** apjoms pieaudzis par 19,34 tūkst. tonnām jeb **trīskāršojies**, kas varētu būt

skaidrojams ar ievērojamo valsts tiešo atbalstu par katru saražoto biodeģvielas litru. Ar biodīzeļdeģvielas ražošanu 2008.gadā Latvijā nodarbojās **seši komersanti**. Saražotā biodīzeļdeģviela gan pārsvarā nosūtīta citām dalībvalstīm vai eksportēta, jo 2008.gadā **brīvam apgrozījumam (patēriņam)** Latvijā izlaista biodīzeļdeģviela tikai **2,21 tūkst. tonnu** apjomā. Salīdzinājumā ar 2007.gadu, 2008.gadā brīvam apgrozījumam (patēriņam) Latvijā izlaistais biodīzeļdeģvielas apjoms ir nedaudz pieaudzis - par 0,31 tūkst. tonnām jeb 16 %. 2008.gadā Latvijas akcīzes preču noliktavās tika veikta arī biodīzeļdeģvielas pievienošana dīzeļdeģvielai. (skat. 3.pielikuma 1.1.tabulu).

3. Naftas produktu (deģvielas) patēriņš

(tūkst. tonnās) 3.attēls

2008.gadā kopumā patēriņam Latvijā realizēti naftas produkti (deģviela) **1 352,58 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 20,19 tūkst. tonnām jeb par **2 % mazāk** kā 2007.gadā (skat. 3.pielikuma 2.tabulu).

2008.gadā, salīdzinājumā ar 2007.gadu, visvairāk samazinājies patēriņam realizētā benzīna apjoms – par 18,97 tūkst. tonnām jeb 5 %, kā arī samazinājies autogāzes – par 5,76 tūkst. tonnām jeb 20 % un deģvielleļļa – par 5,38 tūkst. tonnām jeb 18 % realizētais apjoms. Salīdzinājumā ar 2007.gadu, 2008.gadā vērā ņemami pieaudzis – par 14,32 tūkst. tonnām jeb 19 % patēriņam realizētās petrolejas, ieskaitot reaktīvo deģvielu, apjoms, bet patēriņam realizētās dīzeļdeģvielas apjoms saglabājies 2007.gada līmenī (izmaiņas ir mazākas par

vienu procentu) (skat. 3.pielikuma 2.tabulu).

2008.gadā, salīdzinājumā ar iepriekšējo 2007.gadu, samazinājies mazumtirdzniecībā realizētās deģvielas apjoms, vienlaicīgi nedaudz palielinoties lietotājiem realizēto un savam patēriņam un citiem mērķiem izmantoto naftas produktu apjomam.

Naftas produktu (deģvielas) patēriņa struktūra

4.attēls

2008.gadā kopējā patēriņam realizēto naftas produktu **struktūrā 59%** veido dīzeļdeģviela, tai skaitā arī marķētā dīzeļdeģviela (pērn attiecīgajā periodā – 58 %),

28 % benzīns, tai skaitā arī biobenzīns (pērn attiecīgajā periodā 29 %), 2 % degviellejļa (pērn attiecīgajā periodā 2 %), 7 % petroleja, tai skaitā reaktīvā degviela (pērn attiecīgajā periodā 6 %), 2 % autogāze (pērn attiecīgajā periodā 2 %) un 2 % gāze kurināmais (t.sk. fasēta) (pērn attiecīgajā periodā 2 %) (skat. 3.pielikuma 2.tabulu un 4.attēlu).

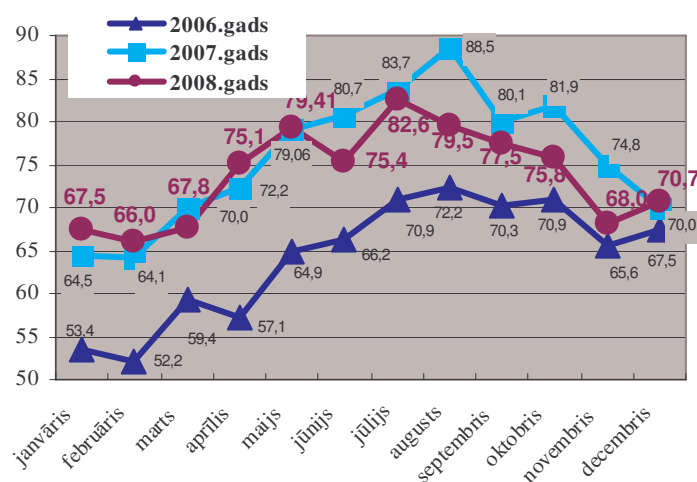
3.1. Naftas produktu mazumtirdzniecība

Uz 2008.gada 31. decembri bija 182 spēkā esošas licences naftas produktu (degvielas) mazumtirdzniecībai.

Naftas produktu (degvielas) mazumtirdzniecība

(tūkst. tonnās)

5.attēls

2008.gadā mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **884,26 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 25,41 tūkst. tonnām jeb **3 % mazāk** kā 2007.gadā (skat. 3.pielikuma 2.1. tabulu).

2008.gadā, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, samazinājies visu degvielas veidu realizācijas apjoms, bet lielākais realizācijas apjoma samazinājums ir benzīnam – par 17,0 tūkst. tonnām jeb 4 % un autogāzei –

par 5,22 tūkst tonnām jeb 20 %. 2008.gadā mazumtirdzniecībā realizētās dīzeldegvielas apjoms samazinājies par 3,12 tūkst tonnām jeb aptuveni par vienu procentu (skat. 3. pielikuma 2.1. tabulu).

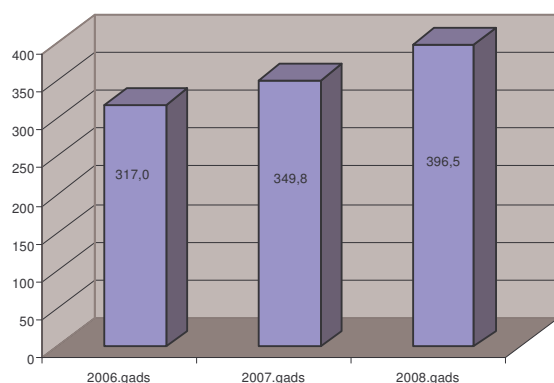
Līderpozīcijas mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoma ziņā **2008.gadā** ir saglabājušas SIA „Latvija Statoil”, SIA „Neste Latvija”, SIA „Lukoil Baltija R”, A/S „Virši A” un SIA „East-West-Transit”.

Piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2008.gadā **mazumtirdzniecībā** realizētā degvielas apjoma uzskaitīti 4.pielikumā.

3.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem

(tūkst. tonnās)

6.attēls

2008.gadā lietotājiem kopumā realizētas **396,5 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 46,85 tūkst. tonnām jeb par **13 % vairāk** kā 2007.gadā (skat. 3.pielikuma 2.2.tabulu). Lietotājiem realizēto naftas produktu apjoma pieaugums 2008.gadā skatāms kopsakarībā ar savam patēriņam izmantoto naftas produktu apjoma samazināšanos, kas skaidrojams ar 2007.gada otrajā pusgadā notikušajām

izmaiņām naftas produktu apgādes kārtībā Valsts akciju sabiedrībā „Latvijas dzelzceļš”.

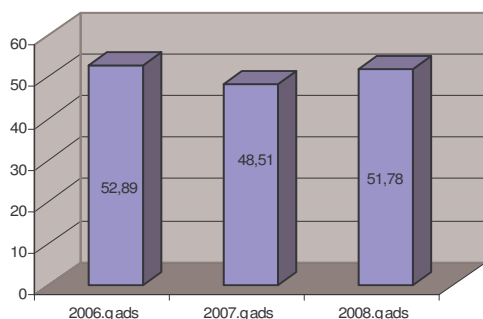
Kopsummā **lietotājiem realizētais un savam patēriņam izmantotais** naftas produktu (degvielas) apjoms **2008.gadā ir saglabājies** iepriekšējā 2007.gada līmenī – realizētā apjoma pieaugums ir 1,95 tūkst. tonnu, tātad, realizācijas apjoma izmaiņas, salīdzinājumā ar 2007.gadu, nepārsniedz viena procenta robežas (*skat. 3.pielikuma 2.1. un 2.2. tabulu*).

2008.gadā, salīdzinājumā ar 2007.gadu, par 14,27 tūkst. tonnām jeb par 18 % palielinājies lietotājiem realizētās petrolejas (t.sk. reaktīvā degviela) daudzums, Jāatzīmē, ka nodokļa ieņēmumus reaktīvās degvielas realizācijas apjomu pieaugums neietekmē, jo saskaņā ar likumu Par akcīzes nodokli reaktīvā degviela, kas tiek piegādāta gaisa kuģiem, ietilpst akcīzes nodokļa atbrīvojumu kategorijā.

3.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija

Uz 2008.gada 31. decembri bija spēkā **985** izziņas juridiskām personām un **1253** izziņas fiziskām personām par atļauju iegādāties iezīmētos (marķētos) naftas produktus (kurināmo) kā arī **11** izziņas juridiskām personām par tiesībām iegādāties iezīmētos (marķētos) naftas produktus izmantošanai tehnikā brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās. Iezīmētā marķētā dīzeļdegviela, saskaņā ar likuma Par akcīzes nodokli 18.pantu, tiek piegādāta arī kuģu apgādei, piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa.

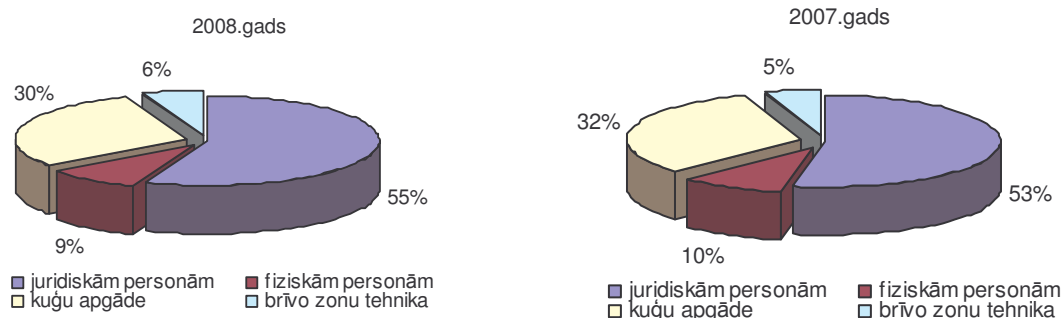
Marķētās dīzeļdegvielas realizācija
(tūkst. tonnās) 7.attēls

2008.gadā iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela ir realizēta kopumā **51,78 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 3,28 tūkst. tonnām jeb par **7 % vairāk** kā iepriekšējā 2007.gadā (*skat. 3.pielikuma 2.3.tabulu*).

Marķētās dīzeļdegvielas patēriņa struktūra

8.attēls

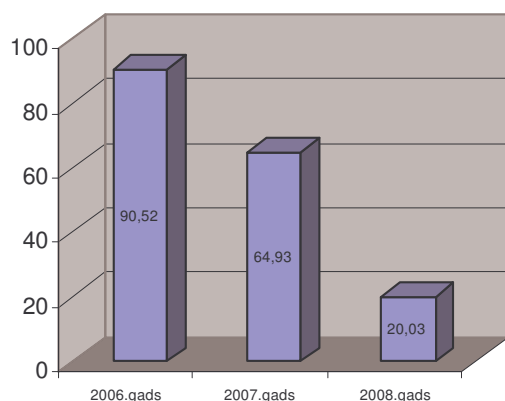

2008.gadā, salīdzinājumā ar 2007. gadu, galvenokārt pieaudzis iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas apjoms, kas tika realizēta juridiskajām personām - gan izmantošanai par kurināmo, gan izmantošanai tehnikā brīvostās un speciālajās

ekonomiskajās zonās. Savukārt, samazinājies fiziskajām personām realizētās iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas apjoms, kā arī nedaudz sarucis kuģu apgādei piegādātais iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas apjoms (*skat. 3.pielikuma 2.3.tabulu*).

3.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

(tūkst.tonnas) 9.attēls

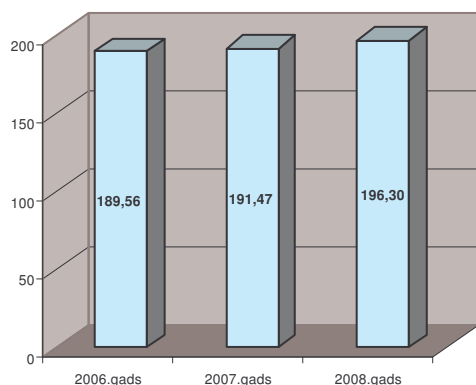
2008.gadā komersanti savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) kopumā izmantojuši naftas produktus **20,03 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 44,9 tūkst. tonnām jeb **69 % mazāk** kā 2007.gadā (*skat.3.pielikuma 2.4.tabulu*). Vislielākais samazinājums (par 33,33 tūkst. tonnām) ir dīzeļdegvielas patēriņam, kas varētu būt skaidrojams ar 2007.gada otrajā pusgadā notikušajām izmaiņām naftas produktu

apgādes kārtībā, tādēļ lietotājiem realizēto naftas produktu apjoms 2008.gadā skatāms kopsakarībā ar savam patēriņam izmantoto naftas produktu apjoma izmaiņām (*skat.3.2. nodaļu un 3.pielikuma 2.2. un 2.4. tabulu*).

4. Naftas produktu vairumtirdzniecība

Uz 2008.gada 31. decembri bija 36 spēkā esošas licences naftas produktu (degvielas) vairumtirdzniecībai.

Naftas produktu (degvielas) realizācija vairumtirdzniecībā (tūkst. tonnas) 10.attēls

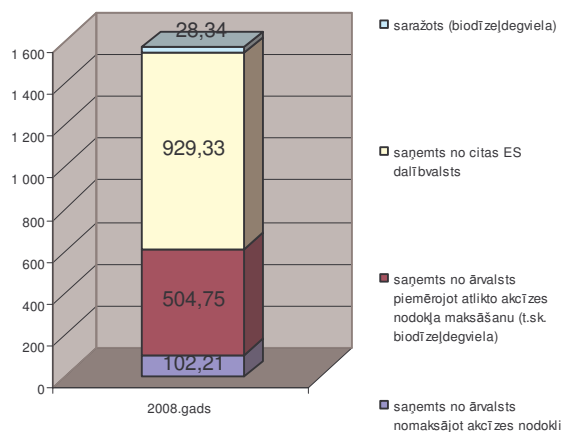
2008.gadā, izmantojot vairumtirdzniecības licences nosacījumus, kopumā realizētas **196,3 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 4,82 tūkst. tonnām jeb **3 % vairāk** nekā 2007.gadā. (*skat. 3.pielikuma 3.tabulu*).

2008.gadā, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, būtiski samazinājies benzīna (par 4,61 tūkst tonnām jeb 27 %) un degvielleļļas (par 3,73 tūkst. tonnām jeb 19 %), bet pieaudzis dīzeļdegvielas (par 13,3 tūkst. tonnām jeb 9 %) realizācijas apjoms,

kas tiek realizēts izmantojot vairumtirdzniecības licences nosacījumus.

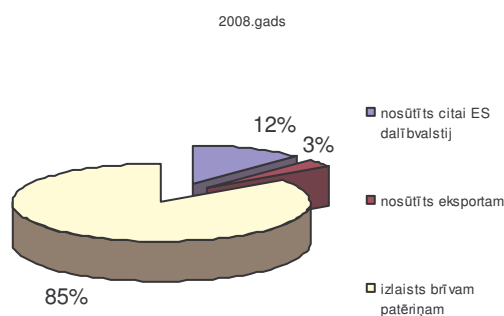
5. Naftas produktu saņemšana un nosūtīšana

Akcīzes preču noliktavās, apstiprināto tirgotāju un vairumtirgotāju noliktavās saņemtie un no akcīzes preču noliktavām nosūtītie naftas produkti
(tūkst. tonnas) 11.attēls

2008.gadā kopumā Latvijas akcīzes preču noliktavās, apstiprināto tirgotāju un vairumtirgotāju noliktavās saņemti naftas produkti (degviela), to aizstājējprodukti un komponenti **1564,63 tūkst. tonnu** apjomā (t.sk. saražotā biodīzeļdegviela 28,34 tūkst. tonnas), 59% no kopējā naftas produktu apjoma tika ievesti no citām ES dalībvalstīm un 39 % no valstīm, kuras nav ES dalībvalstis (importēti), un 2 % saražoti akcīzes preču noliktavās (biodīzeļdegviela).

Saņemto naftas produktu nosūtīšana un izlaišana brīvam apgrozījumam
(procentos no kopējā apjoma %) 12.attēls

2008.gadā komersanti no akcīzes preču noliktavām Latvijā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu, nosūtījuši naftas produktus (degvielu), to aizstājējproduktus un komponentus kopumā **245,19 tūkst. tonnu** apjomā. Citām Eiropas Savienības dalībvalstīm nosūtīti naftas produkti (ieskaitot biodīzeļdegvielu) 196,41 tūkst. tonnu apjomā, kā arī 48,78 tūkst. tonnu naftas produktu (degvielas) no akcīzes preču

noliktavām nosūtītas to tālākai izvešanai uz ārvalsti, kas nav dalībvalsts (*skat. 3. pielikuma 4.tabulu*).

2008.gadā, salīdzinājumā ar 2007. gadu, komersantu no akcīzes preču noliktavām Latvijā **nosūtīto** naftas produktu (degvielas) to aizstājējproduktu un komponentu apjoms ir **samazinājies** par 75,57 tūkst. tonnām jeb **24 %**. Samazinājies nosūtītā benzīna, dīzeļdegvielas, biodīzeļdegvielas un degvielleļļas apjoms

Salīdzinājumā ar 2007. gadu, 2008.gadā par 7,78 tūkst. tonnām jeb 16 % pieaudzis nosūtītās sašķidrinātās naftas gāzes apjoms, kā arī tika nosūtīta uz citām dalībvalstīm iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela un dīzeļdegviela, kuras sastāvā vismaz 30 % veido biodīzeļdegviela (*skat.3.pielikuma 4.tabulu*).

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; degvielleļļai - 0,95 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.